

Voorjaar:

Pasen, Hemelvaart en Pinksteren Leerkrachtblad

Wat vieren we in het voorjaar

In het voorjaar vieren we Pasen, Hemelvaart en Pinksteren. We hebben vrij en gaan leuke dingen doen. Maar waarom hebben we vrij en wat vieren we eigenlijk?

Met een lesprogramma over de voorjaarsfeesten Pasen, Hemelvaart en Pinksteren ontdekken leerlingen wie de hoofdpersoon is bij deze feesten en nemen ze het verhaal over zijn leven onder de loep. De leerlingen ontdekken verbanden tussen hun dagelijks leven, religie en feesten en leren elkaars opvattingen (beter) kennen.

Cultureel en historisch besef van de christelijke feesten

De Nederlandse cultuur zit vol met christelijke tradities, normen en waarden. Dit komt omdat het christendom vanaf de middeleeuwen in Nederland een hele grote rol heeft gespeeld in het dagelijkse leven. Kennis over de achtergronden van deze tradities is belangrijk om te weten waar bepaalde gewoontes en gebruiken in Nederland vandaan komen. Ze vormen onbewust de ondergrond van wat we dagelijks denken en doen. Tradities spelen een rol op school, op het werk en in de kerk, op straat en thuis. Ze kunnen te maken hebben met bepaalde overtuigingen en denkbeelden, en met de regels van een bepaalde groep mensen. Doordat ze dezelfde tradities hebben, horen mensen bij elkaar.

Feesten horen ook bij de tradities: we herdenken op vaste momenten wat er gebeurd is. Laat de leerlingen de betekenis van een favoriet feest uitzoeken en bespreek dit samen. Omdat veel feesten uit de christelijke traditie komen, en de feesten altijd gezamenlijk (in de kerk) gevierd werden, zijn dit vaste vrije dagen geworden in Nederland.

Ecce homo, ca. 1480, maker onbekend

Opdracht

Je kunt de leerlingen nu laten onderzoeken waarom we vrij zijn met Carnaval, Pasen, Pinksteren en Hemelvaart. Welke verhalen horen er bij die feestdagen? Waarom zouden we in Nederland gebeurtenissen uit het leven van Jezus vieren? Vieren we ook gebeurtenissen uit levens van anderen, of uit andere religies? Noem ook feestdagen die niet met religie te maken hebben.

Carnaval en Pasen

Pasen is voor christenen het belangrijkste feest van het jaar. Het wordt elk jaar op een andere dag gevierd: op de eerste zondag ná de volle maan in de lente. Het is het feest van een nieuw begin. Christenen herdenken met Pasen dat Jezus na zijn dood uit het graf is opgestaan. De dood is voor de christenen niet het einde, maar een overgang naar een eeuwig leven. In het voorjaar vieren we naast Pasen ook Hemelvaart en Pinksteren.

Wist je dat carnaval met Pasen te maken heeft? De datum waarop het carnavalsfeest gevierd wordt, houdt verband met de dag waarop Pasen valt. De carnavalsdagen zijn ieder jaar op een andere zondag, maandag en dinsdag. Op woensdag is het aswoensdag, dan begint de Vastentijd van 40 dagen. Deze Vastentijd duurt tot Pasen. Het is Pasen op de eerste zondag na de eerste volle maan na 21 maart. Carnaval is dus ongeveer zes weken voor Pasen.

De betekenis van religieuze feestdagen

Iedere religie heeft zijn eigen feestdagen, met daarbij eigen rituelen en gebruiken. Ga eens met de leerlingen op zoek naar de overeenkomsten tussen deze feesten: elke religie kent feesten om de lente te vieren, of lichtjesfeesten in de winter. In de hele wereld zijn er rituelen en gebruiken rond geboorte, trouwen en sterven. De kinderen kunnen zich zo een beeld vormen van overeenkomsten en verschillen tussen geestelijke stromingen in de samenleving. Ze leren dat levensbeschouwing in het dagelijks leven van mensen een rol speelt.

Opdracht

Laat de leerlingen aan elkaar vertellen hoe de gebruiken in hun geloof zijn, laat ze foto's meenemen als ze dat willen. Hoe meer je van elkaar weet, hoe meer je respect kunt tonen voor de ander. Het vertellen over eigen ervaringen en luisteren naar ervaringen van anderen bieden de mogelijkheid om kennis te maken en na te denken over andere opvattingen.

Symbolen

Laatste avondmaal, 1515-1524, Meester van 1518

Betekenis van symbolen rond Pasen, Hemelvaart en Pinksteren.

Lekker smullen van je paasontbijt of je paaslunch. Maar wat hoort er eigenlijk bij Pasen en waarom?

De lente is een vrolijke tijd. Er groeit nieuw leven en op het land komt alles tot bloei. **Versierde eieren**, hardgekookt of van chocola, horen speciaal bij Pasen. Ze staan voor nieuw leven en vruchtbaarheid, maar symboliseren ook de steen die het graf afsloot waaruit Jezus is opgestaan.

Het paasbrood is rijk gevuld met rozijnen en amandelspijs. Het was immers de eerste traktatie na veertig dagen vasten: sober en weinig eten.

Het **boterlammetje** verwijst naar het Lam Gods. Daarmee wordt Jezus bedoeld, die zichzelf opofferde om de mensen het eeuwige leven te geven. De boter werd vroeger speciaal gemaakt van de eerste, vette melk van een koe die net een kalfje heeft gekregen.

Aardbeienjam. De witte bloemen van de aardbeienplant staan voor de zuiverheid van Maria. De rode vruchten verwijzen naar Jezus.

Matzes, het ongerezen, platte brood ligt ook vaak in het broodmandje met Pasen. Dit brood wordt met het joodse Pesach gegeten. Tijdens hun vlucht uit Egypte hadden de joden geen tijd om hun brood 's nachts te laten rijzen.

Nederdaling Heilige Geest, 1525-1549,
omgeving Lucas van Leyden

Hemelvaart

Veertig dagen na Pasen is het Hemelvaart. Binnen het christendom wordt op deze dag herdacht dat Jezus is opgestegen naar God Zijn Vader in de hemel. Door een wolk wordt Jezus onttrokken aan het oog van de aanwezigen. In de kerk wordt de paaskaars die aangestoken is met Pasen nu gedoofd.

Pinksteren

Vijftig dagen na Pasen is het Pinksteren. Dat komt van het Griekse woord Pentekoste, dat 50e dag betekent. Er wordt dan de Neerdaling van de Heilige geest gevierd. We zien in afbeeldingen vaak de duif als symbool van de Heilige geest, de geest van Jezus zelf die uit de hemel neerdaalt. Het vuur boven de hoofden verwijst naar de vurige tongen die verschenen boven de hoofden van Maria en de leerlingen van Jezus, die in gebed bijeen zaten.

Opdracht

Vaak zijn kerkelijke rituelen in de loop der tijd verweven met volkse gebruiken. Ga met de leerlingen op zoek naar gebruiken en rituelen rond de lentefeesten, zoals dauwtrappen en pinksterbruiden. Ken je zelf voorbeelden van deze tradities?

Opdracht

Waar denk jij aan bij de lente?
Waarom worden deze feesten in de lente gevierd?
Meer weten over deze feestdagen?
Zoek de verhalen op over Pasen, Hemelvaart
en Pinksteren op bijvoorbeeld

www.weetwatjeviert.nl

Lentefeesten

Dauwtrappen

Pinksterbruiden

